

Josef K. Moravec – 70 let

Dne 23. dubna 2021 oslavil „kulaté“ životní jubileum významný malíř pravěku a soukromý paleontolog Josef K. Moravec. Právě proto, že doma v Čechách neměl Josef nikdy „na růžích ustláno“, dokázal se prosadit v zahraničí, především v USA. Za vydatné pomoci bratra Miroslava působil v devadesátých letech minulého století více než osm let v Kalifornii, kde namaloval desítky obrazových rekonstrukcí pravěkých zvířat. Nejznámější jsou jeho rekonstrukce dinosaurů, třetihorních a čtvrtohorních savců, například ze světoznámých lokalit „asfaltových“ jezírek v Rancho La Brea v Los Angeles. I s tím, co namaloval v Čechách, se celkem jedná o více než sto olejomalb a kvašů a několik set skic. Některé jeho obrazové rekonstrukce je možno shlédnout na internetových stránkách www.dinosaurcorporation.com. Tyto webové stránky vede v USA jeho bratr Miroslav, který také připravuje knižní katalog díla J. K. Moravce. Josef se osobně znal s akademickým malířem Zdeňkem Burianem, kterého považuje za svého učitele, což dokládá dochovaná vzájemná korespondence ze sedmdesátých let. V roce 1980 se jednalo o nástupu Josefa do Národního muzea v Praze, jelikož však byl na počátku sedmdesátých let odsouzen za aktivní účast v pražských protiokupačních demonstracích v roce 1968–9, mj. za to, že dvakrát demonstrativně zapálil vlajku Sovětského svazu, nebylo jeho přijetí tehdy schváleno.

Jako paleontolog na sebe Josef upozornil v roce 1986, kdy publikoval ve Věstníku Ústředního Ústavu geologického svoji prvotinu věnovanou ordovickým trilobitům. Těm zůstal Josef věren dodnes, kdy předmětem jeho zájmu jsou hlavně plimeridi, cheiruridi a ilaenidi původem ze šareckého, dobrotivského, libeňského a letenského souvrství. Regionem jeho terénního působení je především Rokycansko a Plzenecko, tedy jihozápadní část dochovaného tektonicko-denudačního reliktu pražské pánve. Josef je spoluzakladatelem (společně s M. Doubravou, P. Krýdou, L. Grigarem a V. Vokáčem) neformálního zájmového sdružení Plzeňská paleontologická skupina založené v roce 1979, která je aktivní i v současnosti.

Na Josefovou počest byly z Barrandienu popsány dva nové druhy trilobitů: *Crotalocephalus moraveci* Vokáč & Doubrava, 1990 z kopaninského souvrství (silur, ludford) a *Vysocania moraveci* Pereira, Da Silva, Sá, Pires, Gudes, Budil, Laibl, & Rábano, 2017 z libeňského a letenského souvrství (ordovik, sandby).

Bohužel na jaře roku 2019 Josefa postihlo neštěstí v podobě mozkové mrtvice, při které částečně ochrnul na pravou stranu těla. V době, kdy píše tyto řádky, se však zdravotní stav Josefa postupně natolik zlepšil, že začal opět malovat obrazy svého milého pravěku.

Obr. 1. Josef K. Moravec sbírá v lomu Kosov u Berouna v bioklastických vápencích kopaninského souvrství (ludford, silur) v polohách s benthickým společenstvem s *Kosovopeltis–Scharyia–Metaplasia*. Foto V. Vokáč 2012.

Milý Pepo, ze srdce ti přeji brzké a úplné uzdravení a těším se, že společně s dalšími přáteli opět po delší době navštívíme nějaké barrandienské lokality.

Tvůj přítel a kolega

Václav Vokáč

Bibliografie Josefa Moravce

Moravec J. (1986): New trilobites from the Šárka and Dobrotivá Formation in the western part of the Barrandian area. – Věstník Ústředního Ústavu geologického 61/6: 367–370.

Moravec J. (1987): A completed description of the cheirurid trilobite *Crotalocephalus transiens* from the Přidolian of Bohemia. – Věstník Ústředního Ústavu geologického 62/6: 363–365.

- Moravec J. (1988): Complementary description of three trilobite taxa from the Bohemian Ordovician (Beroun). – Věstník Ústředního Ústavu geologického 63/6: 343–346.
- Moravec J. (1989): *Corrugatagnostus* cf. *morea* (Salter, 1864), (Trilobita) z lokality Těškov u Rokycan. – Zprávy muzeí Západočeského kraje, Příroda, 38–39: 3–4.
- Moravec J. (1990): Three new placopariid trilobites from the Bohemian Ordovician. – Věstník Ústředního Ústavu geologického 65/2: 75–80.
- Moravec J. (1990): *Eccoptochile vipera* Moravec, 1986 a *Eccoptochile mariana* (Vernueil et Barrande, 1855) v českém ordoviku. – Zprávy muzeí Západočeského kraje, Příroda, 40: 21–25.
- Moravec J. K. (2002): Rokycanská Čilina-sloupy, nová lokalita v řevnických křemencích libeňského souvrství v jihozápadním křídle pražské pánve (Beroun). – Zprávy o geologických výzkumech v roce 2001, 35: 55–56.
- Moravec J. K. (2004): Plzeňská Čilina u Ejpovic, lokalita nového společenstva s *Cilinel-la svobodai* (Havlíček, 1951), (Brachiopoda) v řevnických křemencích libeňského souvrství. – Zprávy o geologických výzkumech v roce 2003, 37: 87–88.
- Moravec J. K. (2006): Patologické pygidium *Eccoptochile clavigera* (Beyrich, 1845), (Trilobita) z letenského souvrství českého ordoviku v pražské pánvi (Barrandien). – Zprávy o geologických výzkumech v roce 2005, 39: 91.
- Moravec J. K. (2006): Záhadný živočich *Duslia insignis* Jahn, 1893 (Arthropoda) z ordoviku letenského souvrství (střední beroun) v pražské pánvi versus *Psephenus hericki* (DeKay, 1844), (Coleoptera) z recentu Severní Ameriky. – Zprávy o geologických výzkumech v roce 2005, 39: 92–93.
- Fatka O., Vokáč V., Moravec J. & Valent M. (2009): Agnostid entombed in hyolith conch. – Memoirs of the Association of Australasian Palaeontologists 37: 481–489.
- Vokáč V., Moravec J. K. & Hartl F. (2011): A Discovery of *Eudolatites* Delo, 1935 (Dalmanitidae, Trilobita) in the Libeň Formation (Lower Sandbian, Upper Ordovician, Prague Basin, Bohemia). – Folia Musei Rerum naturalium Bohemiae occidentalis, Geologica, 45/1–2, 95–99.
- Vokáč V., Hartl F., Doubrava M., Moravec J. K., Pavlovič M., Grigar L. & Tichávek F. (2012): Nálezy trilobitů nejistého taxonomického zařazení z ordoviku (klabavské, šárecké, libeňské a vinické souvrství) pražské pánve (Barrandien, Česká republika). – Erica 19: 161–176.